

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rēadul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Din cauza sf. sērbători a „Adormirei Născătoare de Dēu,” Nrul procsim va apără Joi în 17 August v.

Sibiu, 11 August.

Numai trei zile ne mai despart dela dīlele
Asociațiunei, care în acest an și ține adunarea
generală la Făgăraș, începēd cu ziua de 15
August.

Asociațiunea transilvană este unica corporațiune,
care ne intrunesc pre toți românii la lucrare co-
mună, cu puteri unite, este unica corporațiune, la
care toți cu trup cu suflet trebuie să ținem ađi mai
mult ca ori și când, deore ce lucrările începute de
corporațiunea acēsta au plantat plugul în o țarină
până acuma lăsată, părăginită la noi romāni, a
luat în mână Asociațiunea transilvană crescerea fe-
țițelor nōstre, ca cu timpul să putem dā nēmului
romānesc mame, crescute de tinere în institut ro-
mānesc, inițiate în viața poporului romānesc, și con-
scie de trecutul lui, conscie de prezentul lui se scie
prepară și ele calea la un viitor mai fericit.

Sunt aprōpe 30 de ani, de când s'a ținut prima
adunare generală a Asociațiunei transilvane între
insuflețiri nespuse de mari, între insuflețiri de cari
este capabil sufletul unui popor, care abia destep-
tat din somnul sclăviei, din ērna cea grea a nesci-
inței, ca copil desmerdat alērgă prin aerul curat al
libertății sale ivite deodată cu primăvara dulce a
desteptării sale.

Insuflețirea acēsta însă nu a ținut mult, și sun-
tem aplicați să credem, că ea s'a rēcit progresiv
cu răcēla, care a intrat în viața politică a romāni-
lor după noua constelațiune, urmată în strinsă legă-
tură cu catastrofa dela 1866, care a schimbat fața
lucrurilor în statul nostru, și a introdus nōue stări
de lucruri, cu cari o mare parte a inteligenței nō-
stre nici până acuma nu s'a putut împēcă.

Fie cauza ori care va fi, datori suntem și noi
să constatăm rēcēla insuflețirii celei mari, și în le-
gătură cu ea puțină spriginire a acestei corporați-
uni din partea masei poporului nostru.

Pe cōrda acēsta am putē merge mai departe,
am putē arēta, unde am sta, dacă pe fie-care an,
fie-care suflet român ar fi contribuit numai câte
un cruceriu pe sēma scopurilor Asociațiunei, am
putē documentă, că ađi ar trebui să dispunem
de o avere de cel puțin 1 milion și jumătate; ne am
potē provocă în punctul insuflețirii la compatrioții
noștri unguri, cari insuflețirea pentru scopuri nați-

onale o potențēză până la fanatism, până la into-
leranță chiar.

Am putē trece și mai departe, și am scī arēta
și folōsele mari, la cari ne am fi avēntat între ase-
menea condițiuni.

Insē nu acēsta ne este scopul. În vederea în-
trunirii adunării generale în anul acesta vom face
amintire de lucrul principal, care la moment preo-
cupă pe tot romānul cu inima și mintea la loc, și
acesta este scōla de fete susținută de Asociațiune
aici în Sibiu.

Binefacerile acestui institut pentru desvoltarea
culturală a poporului nostru sunt mari, și la ade-
vērata lor aprețiere mai cu sēmă au ajuns românii,
avisați a trăi în părți de acelea, unde celelalte na-
ționalități trăesc în masse compacte, ēr românii nu
mai ca de sāmēntă se află ici colea câte o familiă.

Și când călcăm pragul acestui sânt institut ve-
stal, și vedeam fete, care de pe marginea Tisei,
care din codrii Bihorului, care din părțile Satmare-
lui, care din Bucovina; și la esamene vedeam pă-
rinții acestor eleve, cu veselie sufletescă tipărită în
față, vedeam pre puținii noștri veterani, rēmași și
ei ca de mărturie din timpurile vechi, când fetele
romāne, femeile mai tinere se sfiau a vorbi romā-
nesc chiar și pe strade; când ne cugetam la fe-
meile nōstre, mamele acestor eleve, cari adunate la
un loc trei în societate, dacă se ridică în conver-
sațiune preste lucrurile din sfera economiei de casă
li se impune în mod involuntariu limba germană,
în care și-au făcut educațiunea: atunci inima nōs-
tră tresărea de bucurie, vēdēd în ochii sufletului
nostru pe aceste tinere și plāpānde odrasle ca
misionare pentru o nōuă reinviere a limbei nōstre,
ca apostoli pentru introducerea cărților romānesce,
și aprețierea autorilor romāni în tōte păturile so-
cietății romānesce.

Binefacerile scōlei de fete susținute de reu-
niune sunt mari, și puse odată lucrările Asociați-
unei pe acest teren, până acuma putem dīce cu totul
negles, neinteresarea față cu scopurile Asociațiunei
trebuie să dispară.

Nu este chemarea nōstră să dăm inviațiuni, cum
se se iasă din amorțēla de până acuma, și cum se
băgăm viață în despărțēmintele Asociațiunei, care
cu puțină escepțiuni, desvōltă fōrte puțină activitate.
O va face acēsta adunarea generală din anul acesta,
dacă va avē date condițiunile necesare pentru o
asemenea lucrare, sau dacă nu le va avē, de bună-
sēmă va însărcinā pe comitetul central, ca să re-
flecteze și în direcțiunea acēsta pentru o mai mare
impintenire a problemei pentru scopurile Asocia-
țiunei.

Avem ađi în vedere numai un lucru. Dīlele
Asociațiunei sunt zile de veselie pentru noi romā-
nii, cărora pentru o lucrare comună numai terenul
acesta ne-a mai rēmas. Odată pe an ne întâlnim
noi românii din Transilvania, ca din înțelegere re-
ciprocă să isvorēcă un plan bine chipsuit pentru
o lucrare comună, avēd în vedere binele general al
poporului nostru.

Acēstă comună înțelegere, acest bine comun, îl
avem noi în vedere, și pentru ajungerea acestora
trimitem salutare frățescă fraților, cari preste trei
zile se vor adună la Făgăraș.

Revista politică,

Încă înainte de întâlnirea și visita, ce o a făcut
monarchul nostru la Berlin, foile cehe au început a
atacă politica, ce se urmăză de Austro-Ungaria în
alianță cu Germania.

Atacurile lor se continuă încă și acum tot cu
mai multă vehemență și merg așa de departe, încât
se declară pe față de vrășmașii neimpēcăți ai alianței
austro-germane, considerând tractatul de alianță ca
o tradare a dreptului de suveranitate al corōnei.

Și focul lor de luptă se alimentēză cu atât mai
tare, cu cât observă nesuccese în politica esternă a
monarchiei nōstre. Fōia „Politic” observă, că ideile
pentru alianță cu Germania nu pot fi nutrite decât
de astfelu de spirite, cari nu se mai pot rădīmă și
nu mai află alte mijlōce pentru apērare. Dacă ali-
anța cu Germania este o necesitate, din punct de
vedere istoric și național german, atunci sistemul,
în înțelesul căruia se provōcă tōte popōrele mo-
narchiei la o lucrare comună, este superfluu și nu
mai trebuiesce adus pe tapet în fie-care dī.

Deodată cu acest rēspuns, ce-l dau foile cehe
foilor naționale germane, reflectēză ele și foilor din
Triest, cari comentēză un toast al locoțiitorului de
acolo și în care se dīce, că numai germanii și slavii
merg mână în mână, ei proteg adevērata politică,
ce o urmăresce Austro-Ungaria, ēr italienii sunt mai
mult iredentisti. Rēspunsul, ce-l dau foile cehe, e de
tot potrivit. El se cuprinde în câteva vorbe: Bār-
bații din Triest încă nu sunt pe deplin inițiați în
politica monarchiei.

Decorarea presidentului țerei Bucovinei, a bar.
Pino, din partea țarului rusesc cu ordul sf. Ana
cl. I. a dat ansă la multe și varii discusiuni. Din
acēsta causă, „Revista politică”, ce apare în Sucēva,
revenind în primul seu articol se pune pe partea ace-
lora, care vēd prin acēsta decorare un însemnat act
politic și nu numai un act de simplă curtuasie.

FOIȚA.

Exposițiā universală din Paris.

III, Expoșițiile țērilor streine.

(Urmare).

Multe state s'au reținut de a participă la espo-
sițiā universală din Paris. Cu tōte aceste este mare
numērul celor ce sunt reprezentate. Unele oficial,
altele numai oficios. Este fōrte probabil, că statele
oficios reprezentate ar avē o figură mult mai im-
posantă, dacă regimale respective s'ar fi interesat
barem încātva, dacă ar fi făcut propagandă, dacă
ar fi adunat parale spre a plăti funcționarii. Tot-
deuna se află indiviđi, cari trebuie împinteniți, să
i tirāesci după tine, cari numai sub prestigiul re-
gimului se incumetă a se resolvī pentru ceva.

Pe lângă tōte aceste împregiurări nefavorabile
și aceste esposiții corēspund ținței lor. Sunt, cei-
drept, mai mici, decum ar putea fi, dacă nu s'ar
ținți a se serba prin ele un centenariu revoluționar,
dar cu tōte aceste ele s'unt admirabil arangiate. De
altcum sunt reprezentate mai multe state în tōtă
regula. Astfelu: Statele-Unite, Șvițera și alte repu-
blice, cari au făcut tot posibilul, ca să apară cu to-
tul independente.

Privind diferitele esposițiuni adeseori mi s'a în-
tēplat, că impresia totală a corēspuns asteptări-
lor, ce le avem față de respectivele state. Adecă
fie-care țēră se distingea, cu deosebire, prin postu-
latele corēspundētōre frii sale. Statele mai puțin
industriali încă ținesc a escelā prin produse ori-
ginale. Se dovedesc acēsta și din împregiurarea,
că fie-care țēră s'a nīsuit a-și păstrā independența.
Acēsta a reușit pelāngă tōte vāmile, mai anevoie
decum se credea, deore-ce ómenii sunt avisați la
ajutorul reciproc.

Exposițiile țērilor streine sunt incuartirate parte
în lăuntru edificului principal, parte și-au edificat
loge proprii. Astfelu au purces cu deosebire statele
din America de sud și medie. Edificiile lor, adese
fōrte scunde, dar totuși respectabile, se estind pre-
tutindenea pe cāmpia lui Marte. Ele sunt adevē-
ratele icōne ale productelor indigene din respecti-
vele state. N'au putut-o face acēsta esposițiile sta-
telor mai mari, căci mașinele acestor au trebuit de-
spărțite de celelalte obiecte industriale. Mașinele
adekā sunt așēdate, conform celor franceze, în lo-
calitatea mașinariilor. Aici trebuie să căutăm ma-
șinele Angliei, Belgiei, Șvițerei și ale Statelor-Unite.
Câteva țēri posed mașini și în despărțământul agri-
culturei, care, după-cum se scie este despărțit de
cel industrial. Acēsta despărțire dā esposițiunilor
celorlate produse un aspect mai plăcut și mai curat.

Fie-mi permis a percurge aceste esposiții! În-
trând prin pōrta Rapp, dăm numai decât de des-
părțământul Britaniei. Nu e de mirat, dacă în es-
posițiā acestui stat al mașinelor, sunt reprezentate
tōte industriile. Vestminte, dantele și pânze irice
brodate. Se află o batistă care se urcă la prețul
de 3000 franci, alta la 2000 fr. Se află apoi co-
vōre, tot felul de materii, marfe din lut, porțelan,
sticlă și cristal, parte în forme anumite, parte în
dăraburi admirabili de mari. Juvaerii încă au es-
pus unele obiecte demne de admirat. Intre altele
un șir de mărgelē în valōre de 500,000 fr., un dia-
mant negru, care este prețuit în 62,000 fr. Despre
diamantele albastre nici nu voesc să vorbesc. În
despărțământul frances strālucesc un brilliant, care
valorēză mai multe millōne. Sciu, că nu se află
nici un amoresat, care ar putē solvi acest tesaur, demn
cadou. Sē mai amintim în special și coloniile en-
gleze. Seelanda nouă este bogată în bunđi, în co-
lecțiune de minerale și alte obiecte interesante; Vic-
toria în pepite de aur, dintre cari două dăraburi
de 71 klgr. ar fi prețuite în 250,000 fr. Afară de
aceste tōte coloniile australice abundēză în materii
de lână, lemne, pei și alte produse.

(Va urma.)

Acésta fôie și enumeră mai multe casuri, pentru cari are motive a-și susține părerile și între acestea cel mai principal e, că sub bar. Pino slavismul s'a lătit și a prins rădăcini adânci, nu numai pe terenul bisericesc și școlariu, dar și pe terenul administrațiunei politice.

Sub acest president se și încurăgază slavizarea în contul germanilor și la slavizare lucră mână în mână rușii cu polonii și cu rutenii, chiar și germanii, cari au avut nefericirea a se căsători cu poloneze.

Când generalii austriaci au ocupat Bucovina, — dîce numita fôie; — n'au aflat decât numai români, acestia însă au fost mereu rețerați de guvernul imperial, încât slavii au ajuns la așa putere în ziua de azi, de întrec pe toate terenele pe poporul bastinaș al țerei. Acest proces însă numai în favorul Austriei nu s'a sêvêșit, căci bine se scie, că slavii dau Austriei numele de: „Turcia Nr. 2“, și nu este bine ca slavii să reclame Bucovina ca țară slavă. Slavii toți sunt amici ai Rusiei și pre cum în peninsula balcanică Rusia încuragiată și încungiurată de popoarele slave a putut mai ușor înfrânge ostirile turcesci, tot astfel și la noi și-ar pute realiza intențiunile cu mai mare ușurință, când s'ar vedea primită cu îmbrățișare din partea popoarelor slave.

Foile germane se ocupă cu călătoria împăratului german la Strassburg, dându-i o importanță politică însemnată. Împăratul voescă ca să și câștige prin acésta și simpatiile locuitorilor de pe teritoriul adneșat imperiului german și totodată ca suprem beliduce al armatei germane să studieze bine Alsacia și Lorena. Se vorbește însă că, toți locuitorii s'au pus în mișcare și auzind de visita împăratului nu s'au îngrijit atât petru ai face o primire splendidă, ci mai mult s'au gândit la greutățile, ce-i apasă, din care cauză au și inmanuat împăratului un memoriu tipărit, în care pe lângă alte ușurări, ce le cer, special pretind ușurarea condițiunilor la frontierele germane și franceze.

În Franția s'a deschis sesiunea de toamnă a consiliilor generale. În fața alegerilor de deputați, ce vor urma, acésta perioadă e de deosebită însemnatate. Aici se vedă părerile și se dau pe față planurile, ce au de gînd să le realizeze diferitele consilii. Că alegerile deputaților s'au amînat, este numai meritul, președintelui Carnot, care acum e iubilat de întreaga presă republicană pentru tactul seu politic. El așis, că esoposiția e un felu de armistițiu, ér după armistițiu succesele republicanilor sunt asigurate.

Procesul de presă al „Luminătorului“

(Urmare.)

Nici de cât nu vreau să ve ostensece atențiunea, nici să ve rețin dela serioase și mulțămitoare ocupațiuni tocmai în acésta vreme scumpă, dară și în privința acésta ve sum datori în încă cu o constatare lămuritoare. Sciu, că d-vostre on. domni jurați norocoși, cari sunteți puși a ve da dela o vreme încoace tot mai des verdictul asupra părerilor politice ale concetățenilor d-vostre de diferite naționalități, de pe o parte estins teritoriul al țării, sunteți în curentul trebuincios cu părerile și diarele acestor naționalități, și mai ales cu cele scrise în limba maghiară și germană. Despre un procuror de stat anticip acésta cu totă pozitivitatea.

Nu mă îndoiesc dară, că asemenea ve veți aduce aminte de ținuta destul de contrară legii penale a mai multor foi tot din acésta țera, pentru care ținută însă nu s'a găsit nici când nici un procuror fost ar fi fost cât de criminal limbajul, cât de revoltătoare ținuta și cât de infernală tendința acelor foi publice de zi sau periodice.

Diariul așa numit liberal d. e. „Kolozsvár“ din Cluș numai în decursul anului 1888, aproape în fie-care număr, cu articoli „sei“, „A popák“ etc a cărit și a hult, a insultat și a încredințat după dragă voia sa pe preoții români, așa în cât a trebuit se provôce cea mai mare desprețuire și scîrbă între cetitorii sei asupra „statului preoțesc român“. Celelalte foi din Cluș și unele din Budapesta cu deplină vrednicie îi țineau isonul.

Din incidentul conferinței naționale din Sibiu, și din al scriutului proces irredintistic d. e. toate foile din Cluș, apoi din Bpesta „Budapesti Hirlep“, „Pesti Hirlep“ și altele batjocorau port, limba, credința, tot ce este românesc; insultau și batjocorau cu gura plină întreg poporul românesc într'un mod turbat și necredibil. Destule găsim încă și în foile frunțate ca „Egyetértés“, „Pesti Napló“, „Pester Lloyd“, „Neues P. Journal“, „Függetlenség“ și alte din provincie, dela 1868 până în zilele noastre. Am adunate multe, foarte multe. Aici încă am la mine o porțiune de ajuns. Dacă poștiți ve pot delectă.

Alte foi era rivalisăză în antisemitismul cel mai greșos. „Westungarischer Grenzboten“ din Pojon d. e. sistematic agită și harangăză și de zi contra israeliților. Despre partida acestor insultători „Pester Lloyd“ din 6 Iunie 1887 d. e. scrise din cuvînt în cuvînt: „Die Antisemiten-Partei steht manchmal auf der strafrechtlichen Basis“.

Toate aceste sunt declarate, pronunțate agitări la ură, la desprețuire contra unui popor, contra unei tagme și confesiuni. Și totuși nici un procuror nu s'a găsit, care să acuseze autorii astor felu de scrieri, care să întindă scutul legilor

țării asupra tagmei preoțesci române, asupra poporului românesc...

În privința meritului însuși, adică a ațitării românilor la ură contra maghiarilor, acusa este, pe cum dîseu, absolut fără temei. Legea de presă dela noi, chiar și în starea ei de azi, întregită anume de codicele penal, circumserie esigențele pentru un lucru punibil, deci indică apriat ce este de a se timbră și încredințat ca agitațiune. Dl procuror însă e silit să-și iee refugiu la generalități, la deducțiuni, la închipuiri, ba chiar și la gândirile nepronunțate ale scriitorului pentru ca să-și pôtă formulă acusa, ceea-ce însă de loc nu este în spiritul, în tendința legii de presă.

Legea de presă cere enunțamente clare, fapte concrete, nu sofistării.

În articoli încredințat însă nici singuratici, nici chiar contopiți nime, nici chiar dl procuror, nu pôte arătă nici o dîcere, nici o enunțatiune, nici chiar o alusiune despre ațitare de ură în români contra poporului maghiar. Dacă dl procuror va fi în stare a ve produce acele pasage sau sîntințe, eu renunciu la ori ce cuvînt ulterior.

Provocare sau ațitare la ură contra vre unui popor din lumea acésta nu s'a întemplat nici când în colonele „Luminătorului“. Ci din contră am fost cu deplina inimă și sinceritate tocmai și pentru poporul maghiar și pentru interesele sale ca concetățeni ai nostri de sute de ani în acésta țera, ceea-ce am dovedit și prin mai multe esemplare ale „Luminătorului“ de până acuma, alăturate protocolului la ascultarea mea prealabilă.

Atîta scim și noi, că nu poporul maghiar abuzează de potestatea și autoritatea de stat, nu el ne apasă și persecută ci foarte mulți alții, cari, în cele din urmă, n'au suferit nici pentru poporul maghiar. Și mai scim noi de mult și prea bine, că ce sôrte astêptă aici în răsăritul Europei pe poporul maghiar și pe poporul român. Este numai o însinuațiune, o denunțatiune sau o orbie piramidală dacă ni se impută, că noi agităm pe români la ôră contra maghiarilor.

Êră eu din parte-mi protestez contra unei astfelu de nvinuiri inhumane și barbare. Insinuarea, că am agitat sau a-și ațit la ură contra unui popor, fie chiar și maghiar, este o rănire a demnității mele ca om, care am absolvat studiile universitare în Bpesta și Cluș, care am servit țării mele și în statul civil și în cel militar, care și azi am dreptul să port brăul Maiestății Sale a domnitorului nostru și sum pus de 19 ani în rîndul acelor, cari în ori-ce clipită am să-mi vîrs sângele pentru țera acésta.

Este o injurie asupra capului bătrînului meu tată, care în cînste și omenie a încărînt servind și azi interesele țării prin cultivarea moșiei sale, prin prompta plătire a dărilor și prin credința și onestitatea sa dovedită de mai 40 ani, de când este în serviciul orașului seu.

Și este o blasfemiă și asupra fratelui, și a uncheșilor mei, cari toți sunt numai spre folosul țării și parte au fost, parte sunt și azi încă obligați tot momentul la serviciul militar.

Nu sum venetic, nu sum parasit, nu sum cerșitoriu, ci din sânge românesc, din viața acelu popor, care de sute de ani a lucrat și a suferit pentru acésta țera, pe pămîntul seu și în averea sa, fără să vatem pe altul. Resping deci insinuarea de a fi agitat la ură contra poporului maghiar și de a fi lucrat contra constituțiunii țării mele.

Tot de aceste însușiri umane și de civilizațiune a fost și este pîtruns și poporul românesc în totalitatea sa. Ca să nu ating momente preabine cunoscute și d-lor vostre: casurile din Folea și Chevereșul mare. Ôre acolo românii au fost provocatorii dușmăniei și ațitătorii la ură contra unui popor? (Va urma).

Convocare.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor gr. or. români din districtul Zarand se va ține în zilele de 24, 25 și 26 August st. v. 1889 în localitatea școlii gr. or. din Brad. La acésta adunare sunt invitați a participa toți membrii ordinari, precum și publicul, carele se interesează de cauza școlară.

Ședința I, Joi la 24 August v. a. m.

1. La 9 ôre antem. întrunirea membrilor în școlă gr. or. din Brad, chemarea Duchului sânt, și deschiderea adunării prin presidiu.

2. Constatarea membrilor prezenți.

3. Cetirea raportului comitetului central pro 1888/9.

4. Alegerea comisiunilor.

Ședința II a, Joi după amêli

5. Pertractarea cuvîntului normal „foc“ după I. Popescu de Georgiu Ignaton.

6. „Numêrul 8“ toate 4 operațiunile de Arsene Duma.

7. Pertractarea „timpului prezente, perfect și venitoriu“ din limba maghiră cu despărțemîntul al IV-lea, de I. Safta.

8. „Scumpul mult perde, și leneșul mult alêrgă“ după I. Popescu, tractată din punct de vedere logic gramatical prin Olimpiu Oprea.

Ședința a III-a, Vineri a. m.

9. „Remunerațiunile în școlă poporală“ disertațiune de Alecsandru Vlad.

10. „Ungaria cu privire la produsele, locuitorii ei, și ocupațiunea lor“ prelegere practică cu desp. al IV-lea de Gavril Sîmedria.

11. „Biografia lui Șaguna“ prelegere cu desp. al VI-lea de I. Bogdan.

12. Adițiunea frîngerilor comune mental cu desp. al IV-lea de Petru Gabor.

Ședința a IV, Vineri d. a.

13. Verificarea proceselor din I II, și III a ședință.

14. Pertractarea piesei „Epistola“ după I. Popescu din cartea a II-a de lectură din punct de vedere stilistic de Avram Glava cu desp. al VI-lea.

15. „Isvorul“ pag. 211 din a II-a carte de I. Popescu, tractat cu privire la ortografie și interpunctiune prin G. Forraș.

16. Raportul comisiunilor.

Ședința a V-a, Sâmbătă a. m.

17. „Cântul în școlă populară“, disertațiune de Ioan German.

18. Staverirea bugetului pro 1889/90.

19. Propuneri eventuale.

20. Constituirea reuniunii pe o nouă perioadă 1889/90—1891/92.

Ședința a VI-a, Sâmbătă d. a.

21. Verificarea protocoalelor, și eventual alegerea unei comisiuni de verificare.

22. Închiderea adunării prin presidiu.

În 26 August st. v. sêra la cas de a fi timpul favorabil se va ține o petrecere în favorul reuniunii. Brad, la 7 August, 1889.

Vasiliu R. Dămian,
președinte.

I. German,
v. preș. notar adhoc.

Comitetul central al reuniunii învățătorilor romani gr. or. din districtul Zarand, se va întruni Joi la 17/29 August a. c. în școlă gr. or. din Brad, la ôrele 9 antemeridiane. P. T. membrii comitetului sunt invitați a participa.

Obiectele de pertractat.

1. Censurarea protocoalelor intrate dela adunările generale ale despărțemîntelor I, II și III a, precum și a raportelor acelor.

2. Censurarea rațiociniilor despărțemîntelor.

3. Cetirea și aprobarea raportului general a comitetului central pe 1888/9.

4. Raportul comisiunilor emise din comitet la 8 Iunie a. c.

5. Eventualia.

Brad, la 7 August, v. 1889.

Ioan German.

Varietăți.

* (Dela Curte.) Maj. Sa monarhul nostru petrece acum în Viena, unde are un înalt ôspe, pe șahul Persiei. Primirea, ce i-s'a făcut șahului a fost de tot pompôsă. Până la curte au fost înșirați soldații pe ambele părți ale stradelor, prin cari a trecut. Mai mulți membrii ai familiei imperiale au sosit în Viena pentru a face vizită șahului. La teatrul curții se vor da mai multe reprezentațiuni festive în onôrea ôspelui.

* (Sêrbarea aniversărei născerei Maj. Sale în Agnita.) Din Agnita ni se scrie: Aniversarea zilei născerei Maj. Sale la 6/18 August în biserica noastră gr. or. s'a serbat cu mare festivitate. Serviciul d'êesc s'a început la 8 ôre dimineța, la care pe lângă numărul popor a luat parte: dl jude cercual de Steinburg, dl prot-prețore Schlosser, dimpreună cu întregul personal dela pretură, amployații dela cartea funduară și gendarmaria din loc.

După ce zelosul nostru preot Ioachim Pârêu într'o vorbire foarte frumôsă a arêtat însemnăta zilei, accentuând în cuvinte nemărginită bine alese bunătate a Maj. Sale, părintesca Sa îngrijire pentru bunăstarea poporului, și preste tot binefacerile, ce s'ar evêrsat asupra patriei sub glorioasă Sa stăpânire, serviciul d'êesc s'a încheat cu cîntarea imnului popular. X.

* (Înaintări în armată) Maj. Sa a nămit pe elevii academiei militare din Viena Arcadian Popsavin sublocot. la reg. 62 inf.; ér de cadeți pe Iosif Nemeș la reg. 85 și Luca Iovanovics la reg. 53; pe F. Opra, căpit cl. II la semibrig 23 de honveți și pe Alecsandru Stanciu la semi-brig. 22.

† **Ana Veronica Micle.** Scurt timp după apunerea lucăfărilor poeziei române, Mihail Eminescu, ne vine vestea tristă, că nemilôsa môrte a stêns êrăși viața unei stele, ce împodobia scumpa pleiadă a poezilor nostri. *Ana Veronica Micle*, după o muncă îndelungată, consacrată literaturii noastre, s'a mutat la cele vecinice, în cea mai frumôsă vîrstă de 36 ani.

Veronica Micle s'a născut la anul 1853 în Iași, unde percurse cu mare diligență cursurile școlii centrale. Abia părăsi băncile școlii si se și dedică terenului literar, scriind în un stil propriu,

plăcut. Dela această activitate n'a putut-o împiedeca nici chiar grijile familiare. Dânsa, ca soția prof. și rectorului univers. din Iași, Micle, seia să conducă cu aceeași predilecție afacerile casnice, cu carea se dedicase și scrierei, găsim totdeauna timp pentru această muncă plăcută.

Scrierile sale publicate în mai multe jurnale sunt novele și traduceri din autori francezi. Cu deosebire s'a făcut însă cunoscută prin dragălașele sale poezii originale, provocate de inspirațiunile iubirei și de sentimentul castității femeiesci, publicate în „Convorbiri Literare“.

În timpul din urmă suferia mult de nervi și pentru a-și alina durerile se duse în timpul vacanțelor la mănăstirea „Vărtic“, dar toate silințele, ce și le dădea în romanticele locuri a potoli furia morbului, au rămas zadarnice. Ele au pus capăt firului vieții sale. Rămășițele pământesci s'au așezat la Boțoșani!

* (Miserie.) Din Satulung (Săcele) se scie „P. H.“, că medicul veterinar de acolo, Kauffmann, venind în mare strimțore de parale, și nemai având cu ce și ține numărăsa familie, a fost surprins de măcelariul din loc tocmai precând voia să-i scotea banii din protofoiul. Deși măcelariul la rugările în genunchi ale nefericitului nu la pirat, totuși din vorbele omenilor s'a auzit despre furt și d'odată veterinarul se pomenește cu doi gendarmi la casă. Din considerare la familie gendarmii rămaseră în curte până-ce stăpânul casei avea să se îmbrace și să le urmeze. Profitând de această împregiurare, veterinarul se otrăvi cu cianhali și rămase mort pe loc, lăsând în cea mai mare miserie numărăsa familie.

* (Lăutarii români în Paris.) La concursul cel mare internațional, ce s'a dat în fața ministeriului de instrucțiune din partea musicanților, cari se află în Paris, premiul prim l'a obținut muscalagiul Anghelescu, er al doilea premiu lăutariul Cornescu. Aristocrația parisiacă ori lumea oficială nu dă o singură serată, unde se nu fie și lăutarii români.

* (Un grav accident) Joi seara după 10 ore, trei sași din Cislădie, după-ce s'au veselit mult de nectarul lui Bachus și cu beutura de predilecție a lui Gambrinus, au plecat spre casă. Înainte însă de a lua drumul Cislădiei au voit să probeze fuga calului prin strada morii. În aceste exerciții căruța se resturnă de două ori și calul — mai cu minte — ori de câte ori s'a resturnat căruța, a rămas liniscit, până ce cei trei stăpâni cu chin cu vai au așezat trebile la loc. A treia oară însă, voind să se întorcă în galopul cel mare al calului, căruța se resturnă cu atâta vehemență, încât poticni așa de tare calul de rămase resturnat pe cote. Unul dintre atleți — primii o astfel de lovitură la cap, deasupra templei, încât l'napădi sângele în șiră și rămase tins, inconștient, iar a se mai pute mișca; ceilalți doi, de frică o luară la senătosa. Din întâmplare, trecând un medic dela regiment, și opri trăsura și în urma stăruințelor putu îndupleca pe câți-va oameni dintre numărul public, ce se adunase, să transporte în căruța la spital pe nenorocitul, care devenise palid ca mărtea, și al cărui puls începea a bate tot mai neregulat. — Observăm, că în cele 3/4 de oră, câtă durat această scenă tristă nu s'a arătat nici măcar un singur polițaiu, cu toate că păditiul de noapte în continuu a dat signalele cunoscute, er prezența polițaiului era neapărată de lipsă!

* (O fulgerătură în turnul Eiffel). Pre cum se anunță din Paris în 20 August n. la 3/4 10 ore seara fulgerul lovi turnul Eiffel. Zuruital a fost asurđitoriu și a sămănat cu spargerea unei mase mari de sticlă. Vêrful turnului a fost învilit mai multe secunde într'un nor luminos. Electricii, cari lucrau la proiecteur au vêđut cãđend mai multe țanduri de fer, cari au fost despicate de pe parafulger Nimenea însă n'a suferit nimica și nu s'a produs nici o daună.

* (Bóla de vite). În Brașov și împregiurime bantue durerea de gură și de unghii între vitele cunute, mai cu sémă între boi. S'au luat aspre măsuri pentru stărpirea ei.

* (Un proces american picant.) Un proces din cele mai nostime se judecă acum înaintea instanțelor judecătorești de New York.

Etă cauza procesului:

Nisce fabricanți de hârtie de țigară, cari au firma W. Duca et C. desfac marfa lor într'un mod atât de repede și în cantități atât de mari, că nici nu s'a mai pomenit una ca asta. Și scii de ce? Pentru că pe învilitorea ei au pus portretul unei artiste dintre cele mai frumoase ale Americii, d-șorei Grația Wada.

Atăta lucru nu a fi supărat pôte pe artistă, dar ea spune, că fabricanții nu i-au pus pe posă de cât capul, restul trupului este făcut după fantatie.

Și cel puțin de l'ar fi făcut cum se cade, dacă ar fi pus pe el și haine, măcar de o palmă. Nu, fabri-

canții au avut cutesanța de a nu-i pune pe corp de cât nisce pantalonași atât de subțiri și transparenți, încât ea de sigur nici în baie n'ar avé curagiul să intre cu ei.

Lucrul acesta n'a putut să-l sufere artista și de aceea a dat în judecată pe fabricanți, cerând ca ei afară de pedepsa, ce li se cuvine, pentru-că i-au făcut un desonor, să mai fie condamnați și la o amendă de 10,000 dolari.

Advocatul fabricanților a obiectat la prima instanță judecătorească următoarele: Chipurile de pe învilitorea hârtiei nu sunt a d-șorei Grația, și chiar de ar fi, nu pôte să se simță ofensată, deore-ce sunt și alte artiste puse, (în adevăr sunt în felul acesta date în lume toate artistele din America) rógă pe judecătoria a respinge cererea d-șorei.

Să vedem însă ce vor dice și celelalte instanțe. Lumea americană așteptă cu mult interes sfârșitul acestui proces, deore-ce dacă fabricanții vor fi condamnați, desigur, că are să le intenteze proces și celelalte artiste, și astfel ei vor fi condamnați la sume atât de mari, încât de sigur le va trece pofta de a mai întinde hârtii cu pose. „Românul“.

Bibliografie.

„Candela“, fôie bisericescă literară, ce apare în Cernăuți, Nr. 8, pro August, are următorul cuprins românesc: Doctrina romano occidentală despre satisfacțiune. — Morala testamentului vechiu în periodul iudaistic. — Cuvântarea la Schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Christos. — Cronică.

„Biserica ortodoxă română“, revistă periodică eclesiastică, ce apare în București Nr. 5 pro August are următorul sumariu: Frățescă îmbrătoșare. — Din catechetica sau metodică specială a studiului religiunii. — Cuvânt epitaforic. — Scrierea Ierachim. Chiriack Rômnicean. — Scurtă privire asupra Evangheliei Stului Marcu. — Despre formele și caracteristica predicamentului bisericesc. — Cronică bisericescă. — Donațiuni. — Bibliografie.

Din public*).

Mult stimat dle redactor! Cu multă reverință ve rugăm a dá publicității în prețuitul diariu „Telegraful Român“ următoarele șiruri:

Mai din toate părțile se aude, că bietul plugariu o duce rău, și tot mai rău, acum cu una, acum cu alta: dări multe, execuțiuni dese, recoltă slabă, calamități preste calamități; dar dora nicăiri nu vor fi atâtea ca la noi, unde pe lângă toate s'a mai făcut și comasare, a cărei bunătate n'a gustat-o, decât numai câți-va, și și aceia de altă naționalitate, er mulțimea, și cu deosebire cei mai sêraci au ajuns aproape de tot la sapă de lemn.

Astfelu de plăgi pe popor l'aduc la desperare și în cele din urmă la indiferentism; de aci urmază apoi, că biserica și scôla, cari sunt a se susține de un astfelu de popor scăpătat — și apoi la noi tot numai din repartițiuni se susțin toate — încă nu se pôte afla într'o stare mulțamitoare. Stăm rău, stăm foarte rău, și pare-că am pierdut totă speranța de nescari timpuri mai bune; o am pierdut cu atât mai vêrtos, căci nu suntem bantuiți numai din afară, ci stăm rău și cu ale noastre cele din lăuntru, ca fii ai bisericei noastre, căci afară de preot cei din gremiul comunei noastre bisericesci nu și sparg capul cu apărarea intereselor noastre bisericesci.

Vêđend, că astfelu de oameni, cari se dic a fi din clasa celor cu carte și a fruntașilor, nu încetază cu apucăturile lor nici în césul al 11-lea, ba acum se pornesc mai cu putere spre a-și face mendrele, suntem necesități a i arêta publicului, că dora în chipul acesta se vor rușina, căci altă putere nu mai avem.

Ne este silă și nici nu voim a descrie pe larg trecutul și prezentul bisericei noastre, căci la această s'ar cere oameni dibaci de condei, dar nu ca noi bieți oameni de rënd, economi necăjiți și sêraci, cari suntem necesități a ne plânga în tăcere amara noastră sêracie.

Biserica noastră înainte cu vre o 18 ani avea o o fundațiune de bucate de preste 600 florini, care dacă ar fi fost bine administrată, astăzi noi ne-am puté ajutama mult mai ușor în susținerea bisericii și scôlei noastre.

Dar durere, căci administrarea ei fiind în mâna unui conducătoru de ai noștri, care au căutat numai interesele sale, în câți va ani s'a mistuit în partea cea mai mare; ce s'a încassat mari tot s'a și păpat, er de altă parte din nepăsare o parte s'a lăsat până ce unii și alții datornici a decăđut materialicesce, încât astăzi numai găsesci la ei nimic și prin urmare pretensiuni de ale bisericei de câte 30—40 fl. s'a

*) Pentru cele publicate sub rubrica această redacțiunea nu e responsabilă. Red.

pierdut, și această numai curat din pricina actualului vice-jude, stêua noastră întunecătoare, Eusebiu Dogariu care până bine de curând au făcut singur, ce a voit cu comuna noastră bisericescă și cu averea ei. De ar vedé cine-va protocoale purtate de dlui s'ar puté convinge de adevêrul celor ce le spunem aci. Pofta dânsului de a stă în inimiciție continuă cu preotul și cu omenii mai de cinste și iubitori de dreptate și de adevăr, nu i pôte face laudă. Comuna noastră bisericescă, având înainte cu 9 ani o scôla rea de lemn, fiind amenințată cu închiderea scôlei și silirea la scôla comunală, ne am vêđut deci siliți la îndemnul și stăruința parochului a face arunc forte îngreunător pe popor, și a mai împrumută încă 600 fl. spre a se zidi o scôla nouă corespundătoare, care datorie încă nici până azi nu s'a putut plăti, ba din an în an se plătesc ratele tot mai greu, căci nu mai sunt isvóre.

Dânsul și cu ocaziunea facerii acestei scôle, în loc să-l dora inima de popor, de frații lui, și aci a umblat cu speculări în interesul seu, îmbulđindu-se cu puterea la întreprindere și caudând din nou pagubă bisericii.

Domnialui scie foarte bine, ce a făcut și nu va puté nega.

Acum de când este scôla gata, noi din pricina lui nu ne-am putut căpeta un învățatoriu statornic în locul celui bătrân pensionat. Copii s'au stricat cu totul, căci pe care învățatoriu a venit, l'a luat în cuartir la sine cu scop de a și-l face ginere, apoi ori au fost bun, ori au fost rău, numai să și vadă pe fia sa odată nevastă de învățatoriu s'au chiar preotésă. Prin astfelu de apucături, cu cari vrea să și ajungă scopul se causază numai demoralizare în popor.

De aici dară ne esplicăm pentru-ce el fabrică pări asupra parochului nostru, ține pe fostul învățatoriu provisor și cleric absolut Daniil Cojocariu și acum în vacanțe la sine, umblă cu el, cu nevasta, cu fia sa prin sat pe la oameni, ține adunări, dă rachiu și altele; se vede dară, că pentru ce? Oamenii noștri, fiind sêraci și creduli, pôte-că pentru o glaje de rachiu îi vor și da vot la alegerea viitoare, dară dacă acesta va ajunge unde țintesc, apoi ne-a bătut D-đeu și mai rău ca până aci; căci acest tinăr simpluț și sumeț sub tactica lui și în condițiunile, în care se află, nu se va face nici odată vrednic de chemarea sa.

Și dacă acest tinăr, care încă acum când este atârnată de poporenii și paroch scie să se pôte atât de necuviincios, ca în biserică sub durata Sf. liturgii în prezență creștinilor de față adunați la slubă dice: „am isprăvit părinte! părinte am isprăvit!“ eră și eră părintel, apoi ce se pôte acceptă dela dânsul în viitoriu, dacă el la Sf. liturgie n'are nici un simț de evlavie, frica lui D-đeu, și respect față de slubă și de șeful seu?

Noi scim, că tinerii, cari vor să se facă odată preoți, trebuie să aibă o purtare esemplară, domolă, împreună cu arêtare de cinste cătră mic și mare, bătrân și tinăr.

Noi lipsă de paroch acum nu avem, ci numai de învățatoriu, apoi rici de un învățatoriu ca Daniil Cojocariu, care nu se subordinează nimenui, decât numai închipuitului seu socru, care și bate numai joc de oameni.

Plângerea noastră este espresiunea adevêrului, și dacă ne rugăm cu totă supunerea, ca să se dea această publicității o facem spre a se trage și atențiunea P. O. D. protopop până a nu veni alegerea, ca Preaonor. D-nia sa care în persoană s'a convins de silința lui Daniil Cojocariu în scôla, de relațiunile lui cu dl Eusebiu Dogariu, de corupțiunile, ce le-au făcut și le face în popor chiar și acum, apoi de purtarea lui, să nu l'pună în candidație, și prin această vom scăpă de incurcături, sêcături, și alte rele viitoare, la cari ne putem sigur acceptă din partea acestor indiviđi cu capul mare. La din contră „Videant Consules“.

Teliu, în 4 August, 1889.

Ai mult stimat DVôstre

cu profund respect.

Ion I. Comșa, George Pop, Ioan Nedelea, George P. Pop, Alexe Comșa, George Stan Bănuț junior, Ioan Lazar, George Miloiu, Ioan Blendică, Alexe Martin, Todor Pál etc.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 August 1889.

	Viena	B.-pesta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	99.75	100.—
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer		
oriental ung.	112.25	—
Obligațiuni de credit austr.	305.—	306.30
Sorți de regularia Tisei	129.50	129.50
Galbin	5.64	5.64
Napoleon	9.46	9.45
100 marce nemțesci	58.30	58.25
London (poliță pe de trei luni)	119.30	119.35

Nr. 270

[130] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci împreună cu cantorat în mai jos însemnatele comune din tractul protopresbiterat al Brașovului II, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

1. *Lisnău*, cu salariu de 134 fl., și adevă:

a) dela popor 12 gălețe vechi cucuruz à 4 fl.; b) 7 cară lemne à 1 fl.; c) din fondul bucatelor 11 gălețe cucuruz; d) din didactul scôlei 10 fl.; e) din venitul stolar, afară de umblarea cu crucea la botezul Domnului 12 fl.; f) cuartir liber și grădina 10 fl.

2. *Apăta*, cu salariu de 85 fl. și anume:

a) dela popor 30 fl.; b) din alte isvóre 30 fl.; c) victuale în valóre 5 fl.; d) lemne de foc în valóre 10 fl.; e) cuartir liber în valóre 10 fl.

Baștelec, cu salariu de 218 fl. și anume:

a) dela 80 familii à 25 litre cucuruz 80 fl.; b) dela 60 elevi didactul à 1 fl. 50 cr. 90 fl.; c) dela 30 elevi, scôla de repetiție 15 fl.; d) dela lemne în valóre de 5 fl.; e) dela cantorat în valóre de 20 fl.; f) dela un fenaș în valóre de 6 fl.; g) dela un cuartir liber 2 fl.

4. *Dobolii inferiori*, cu salariu de 300 fl. și anume:

a) dela popor în valóre de 50 fl.; b) din alte isvóre în valóre de 20 fl.; c) victuale în valóre de 200 fl.; d) cuartir liber în valóre de 30 fl.

5. *Nou filia*, cu salariu de 65 fl., și anume:

a) dela popor în valóre de 30 fl.; b) din alte isvóre în valóre de 25 fl.; c) cuartir liber în valóre de 10 fl.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni, au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigóre la subscrisul oficiu până la termenul sus indicat.

Brașov, în 8 August, 1889.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Brașovului II.

Ioan Petric
protopresbiter.

Nr. 339.

[131] 1—3

CONCURS.

Spre ocuparea posturilor învățătoresci la scôlele populare gr. or. din comunele mai jos însemnate, aparținătoare protopresbiteratului Cohalmului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, și anume:

1. *Mateiaș*, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

2. *Bogata olteană*, cu salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne.

3. *Fântâna*, cu salariu anual de 100 fl., cuartir și lemne, având tot odată învățătorul a împlini și serviciul de cantor în dumineci și sărbători, pentru care își primesce partea competentă din venit.

4. *Merchiaș*, cu salariu anual de 160 fl., cuartir și lemne, și dreptul la beneficiile comunale.

5. *Ticușul românesc*, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

6. *Cața*, postul de învățătoriu primariu, salariu anual 200 fl., cuartir și lemne. Învățătorul va instrui pe copii în cântările dela liturghia.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicele de concurs, instruite conform legilor în vigóre, la subscrisul oficiu protopresbiterat în termenul sus numit.

Cohalm, 31 Iuliu, 1889.

Oficiul protopresbiterat al Cohalmului în conțelegere cu respectivele comitete parohiale

N. D. Mircea
protopop.

Nr. 195

[132] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôlele confesionale gr.

or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului gr. or. al Albei-Iuliei se scrie concurs în termen până la 31 August 1889.

1. Un post învățătoresc în parochia *Ighiel*, cu un salariu de 70 fl., din repartitiune și didactru, lemne suficiente și cuartir.

2. Un post învățătoresc în parochia *Țelna*, cu un salariu de 100 fl., din repartitiune și didactru, lemne suficiente și cuartir.

3. Un post învățătoresc în parochia *Cricău*, cu un salariu de 200 fl., din repartitiune și didactru. Concurrenții au a se prezenta în vre-o sărbătoare ori Duminică la biserica gr. or. din Cricău spre a se produce în cântări.

4. Un post învățătoresc în parochia *Tibru*, cu un salariu de 200 fl., din repartitiune și din fondul bisericii, lemne suficiente, cuartir, și léfa se va plăti în 3 rate lunare.

5. Un post învățătoresc în parochia *Păcliș*, cu un salariu de 120 fl., din repartitiune și didactru, lemne suficiente și cuartir.

Alba-Iulia, 7 August, 1889.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Alesandru Tordășan
protopresbiter gr. or.

Nr. 47.

[133] 1—3

CONCURS.

La scôla noastră confesională din comuna Șugag au devenit vacante două stațiuni învățătoresci pentru a cărora întregire se scrie concurs cu termen până la 27 August st. v. 1889, când va fi și alegerea.

Emolumentele sunt:

1. Pentru fie-care învățătoriu salariu anual de câte 200 fl., cari se plătesc în rate lunare anticipative din cassa comunei.

2. Cortel liber și câte doi stângini de lemne de foc pentru un învățătoriu, celui mai calificat și folosința grădinei scolare.

Cei-ce cugetă a reflectă la numitele stațiuni au să-și înainteze petițiile lor oficiului protopr. gr. or. în Sebeș în supra arătatul termen instruite conform legilor în vigóre. Învățătorii cari se vor alege se deobligă să cânte în dumineci și sărbători în strană. Șugag, în 30 Iuliu, 1889.

Comitetul parochial în conțelegere cu **I. Tipeiu**, prot.

Nr. 314.

[134] 1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățătoresc pentru clasa a III a dela scôla poporală gr. or. din *Herman*, protopresbiterat al Brașovului II, pentru întregirea acestuia se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreună cu acest post sunt 359 fl. anual și anume: 300 fl. din cassa alodială și 50 fl. din cassa bisericii, solviți în rate treilunare decursive și cuartir grătit în edificiul scôlei.

Dela concurenți se cere, ca pe lângă recerintele pretinse de legile în vigóre, să documenteze, că cunosc bine cântările bisericesci, spre a putea ținea strana Duminică și sărbătoare, pentru care vor primi $\frac{1}{3}$ parte din venitele dela epatrafir, împărțit cu al II lea cântăreț; vor fi obligați a ținea scôla de repetiție cu tinerimea dela 12—15 ani, fără altă remunerațiune.

Cei cu calificatiune superioară și cu ani de serviciu pe cariera învățătorescă vor fi preferiți.

Cererile de concurs bine însemnate se vor adresa la subscrisul oficiu protopresbiterat până la termenul de mai sus.

Brașov, în 1 August, 1889.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Brașovului II.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Petric, protopresbiter.

Nr. 308

[137] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scôlele române gr. or. din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

1. *Berivoii-mari*, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne de foc.

2. *Berivoii mici*, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne de foc.

3. *Breaza*, postul secundar cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și lemne de foc.

4. *Comana inferioară*, cu salariu anual de 100 fl., și lemne de foc.

5. *Comana superioară*, cu salariu anual de 100 fl., cuartir liber și lemne de foc.

6. *Făgăraș*, cu salariu anual de 200 fl., cuartir liber și lemne de foc.

7. *Grid*, cu salariu anual de 120 fl., cuartir liber și lemne de foc.

8. *Herșeni*, cu salariu anual de 100 fl., cuartir liber și lemne de foc.

9. *Hureza*, cu salariu anual de 120 fl., cuartir și lemne de foc.

10. *Lufa*, cu salariu anual de 120 fl., cuartir liber și lemne de foc.

11. *Ludișor*, cu salariu anual de 120 fl., cuartir liber și lemne de foc.

12. *Mândra*, cu salariu anual de 170 fl., cuartir și lemne de foc.

13. *Perșani*, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne de foc.

14. *Riușor*, cu salariu anual de 80 fl. și lemne de foc.

15. *Rucăr*, cu salariu anual de 120 fl. și lemne de foc.

16. *Sâmbăta sup. răs.*, cu salariu anual de 160 fl., cuartir liber și lemne de foc.

17. *Sâmbăta sup. apus.*, cu salariu anual de 125 fl., cuartir liber și lemne de foc.

18. *Șona*, cu salariu anual de 120 fl. și lemne de foc.

19. *Toderița*, cu salariu anual de 140 fl., cuartir liber și lemne de foc.

20. *Veneția superioară*, cu salariu anual de 80 fl., și lemne de foc.

21. *Voivodezii mari* împreună cu *Voivodezii mici*, cu salariu anual de 150 fl., cuartir liber și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigóre subscrisului oficiu până la termenul sus indicat.

Făgăraș, 7 August, 1889.

Oficiul ppresbiterat gr. or. al Făgărașului.

Iuliu Dan, adm. ppresb.

Nr. 264.

136 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la scôla civilă de fete cu internat a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, prin acesta se scrie concurs nou cu termenul până la 15 Septembrie n. anul curent.

Doritorii de a ocupa acest post au să prezente următoarele documente:

a) atestat de botez;

b) document despre calificatiunea cerută prin legea statului (§. 103 art. de lege XXXVIII din 1868) pentru ocuparea de posturi de învățători la scôlele civile;

c) o arătare în scris despre studiile pregătitoare și despre ocupațiunea de până acum;

d) arătarea specialității pentru care sunt pregătiți cu deosebire, și

e) fiind limba română limba de propunere, să dovedească, că posed perfect limba română în vorbire și în scriere.

Concurentul ales se obligă a propune până la maximum de 30 ore pe săptămână.

Cu postul, ce este de a se ocupa sunt împreună următoarele beneficii:

a) salariu anual de 700 fl.;

c) bani de cuartir 150 fl. pe an.

În lipsa de concurenți deplin calificați de parte bărbătescă, comitetul își rezervă a reflectă și pentru

acest post la concurenți de partea femească cu calificatiunea cerută prin legea statului.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu, la 22 August 1889.

G. Baritiu,
președinte.

I. Crișian,
secretariu II.

[135]

1—3

CONCURS.

Pentru întregirea a patru posturi învățătoresci la scôla capitală gr. or. din Rășinari, protopopiatul Sibiului, se scrie concurs cu termenul până la 26 August a. c. st. v.

Emolumentele sunt:

Pentru fie-care învățătoriu salariu anual 350 fl. și 32 fl. ca relut de cuartir și lemne

Pe lângă datorințele provădute în lege, aleșii învățători vor fi deobligați a ține strana în fie care Duminică și sărbătoare, precum și doi a ține scôla de repetiție, unul a conduce grădina scolară, și unul a conduce exercițiile gimnastice cu toți elevii.

Cererile concursuale, instruite conform legilor în vigóre, sunt a se adresa subscrisului comitet parochial gr. or. din Rășinari.

În conțelegere cu oficiul protopresbiterat gr. or. al Sibiului.

Rășinari, în 7 August 1889 st. v.

Bucur Dancăș, **Liviu Brode**,
notariu.

Sibiu, 8 August, 1889.

Am vădut,

I. Hannia, adm. ppresb.

[102]

3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățătoriu pentru clasa a II a la scôla noastră gr. or. din comuna Săsciori, protopresbiterat al Sebeșului, se deschide concurs cu termenul până la 10 August a. c.

Emolumentele sunt:

1. 200 fl. v. a. din cassa bisericice plătite în rate lunare;
2. 2 stângini lemne;
3. Cuartir în edificiul scôlei;
4. 6 fl. diurne pentru participarea la conferințele învățătoresci.

Doritorii de a ocupa acest post sunt datori a-și așterne suplicele lor instruite cu documentele prescise, și că sunt în deplină cunoștință a cântărilor bisericesci, precum și a tipicului, ca să potă instrui băeții din ambele clasele din cântări. Cererile de concurs sunt a se adresa preanorului oficiu protopresbiterat gr. or. în Sas-Sebeș. Alesul de învățătoriu va fi îndatorat a ține strana în biserică atât la utrenie cât și la liturghia, și mai nainte de alegere a se prezenta în biserică în vre-o duminică sau sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Săsciori, în 6 Iuliu, 1889.

Comitetul parochial în conțelegere cu protopresbiterul.

Nr. 640.

[117] 2—3

EDICT.

Maria Alecsandru Tătaru din Vulean, carea a părăsit cu necredință de trei ani pe legiuitul ei bărbat Nicolau Țogoe din Poiana Mărului, fără a scîi locul ubicațiunei ei, este prin acesta citată, că în termen de un an și o di dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze la subscrisul oficiu protopresbiterat, căci la dinconțră procesul intentat de către soțul ei se va pertractă și decide în absența ei.

Zărnești, 28 Iuniu, 1889.

Oficiul protopresbiterat al Branului ca for matrimonial de instanța I.

Traian Meșian, protopresbiter.

[138]

1—3

Copii de scôla

se primesc într-o casă privată bună în cuartir și alimentare.

Informațiuni se dau la proprietărea casii, strada faurului Nr. 14.